

svět katolickýma očima MONITOR

publicistický čtrnáctideník

ročník XXI., číslo 20

27. 10. 2024 / neprodejné

Z OBSAHU	Svatí Jana Pavla II.	05
	Držme se více faktů a méně pocitů	11
	Jak může křesťan být něco jiného než Kristus?	13

Foto: Jiri Vopalensky / Člověk a Vira

Ať odpočívají v pokoji

Před rokem v období dušiček moje dobrá známá odjela pracovně na Slovensko. Večer po práci navštívila místní kostel, aby se zúčastnila mše svaté. Před mší byla možnost se vyzpovídat, tak té příležitosti ráda využila. Jak mi pak vyprávěla, pan farář jí dal poněkud neobvyklé pokání. Měla po dobu sedmi dnů navštěvovat hřbitov. Jelikož byla čerstvě pokřtěná, tak nevěděla, že se jedná o běžnou dušičkovou praxi – modlitby za zemřelé. Poprvé, když večer vstoupila na hřbitov, tak ji okouzila tamní atmosféra. Rozsvícené svíčky, květinami ozdobené hroby. Když tak procházela hřbitovními uličkami, začínala vzpomínat na své blízké. Hlavně na před nedávnem zemřelého tátu, tetu, kamaráda z kostelní lavice Karla a zejména na svoji mámu. Bylo jí teprve 18 let, když jí umřela na rakovinu. Jako živý se jí jevil její obraz a všechny ty pocity naděje z možného uzdravení a zoufalství a velkého smutku

a bolesti, když nakonec máma odešla, zrovna když jí tak moc potřebovala. Chtěla jí vyprávět o své první lásce a ukázat obrázky, které začala kreslit a přečíst básničku, kterou zrovna složila, ale ona již nebyla. Vzpomínala, jak po její smrti začala hledat to něco, co je věčné, neměnné a co dává všemu smysl. Zabývala se západní i východní filozofií, psychologií, trávila čas s buddhistickými mnichy v Asii, ale pořád zůstávala prázdnota a smutek a hlad po něčem, co opravdu nasytí. A najednou na tom cizím hřbitově pocítila takový velký klid. Slova: „Odpočinutí věčné dej jim, Pane, a světlo věčné ať jim svítí. Ať odpočívají v pokoji,“ nejsou pouhou frází, ale skutečně vyjádřením toho, že člověk nemusí nic hledat, že vše od Boha dostane a ty rozhovory, které neukončil, jednou dokončí tam v nebi, když bude s těmi, které miluje. Navždy a na věky. Byla vděčná, že tu může být pro svou dceru, které zrov-

na letos bude také 18 let, jak moc je ráda za to, že může spolu s ní sdílet její první kroky k dospělosti a vše, co je krásné.

Před měsícem se dostala do závažné dopravní situace, a tak si vzpomněla, co prožívala před rokem na hřbitově na Slovensku a přišla se za mnou zeptat, zda by nebylo předčasné mít také již své místo posledního odpočinku připravené. Vedle svého milovaného kostela, jelikož tam je poklad tvůj, kde je srdce tvé. Paní na úřadě jí našla krásné místo na hřbitově. Svůj hrob vyplela a zasadila tam vřes. A může teď každý večer číst své mamě básničky a svým blízkým vyprávět o všem krásném, co zažila během dne. Těší se na svou poslední cestu a ví, že tam najde věčný klid. Neboť neklidná je duše člověka, dokud v Bohu nespočine.

*ThMgr. Paweł Adam Dębek
farář ve Štěchovicích*

PASTORAČNÍ GENIALITA SV. JANA PAVLA II.: PŘED 40 LETY POLOŽIL ZÁKLADY SVĚTOVÝCH DNŮ MLÁDEŽE

Před téměř 40 lety se v Římě konala událost, která položila základy dnešního Světového dne mládeže (SDM). Dne 14. dubna 1984 se papež Jan Pavel II. setkal v Římě s 300 000 mladými lidmi z celého světa, které hostilo přibližně 6000 římských rodin.

Světový den mládeže je setkání mladých lidí z celého světa s papežem, které se koná každé dva až tři roky v různých městech na světě. První se konal v Římě v roce 1986. Od té doby se projevují plody každého Světového dne mládeže: obrácení, objevená povolání, a dokonce údajné zázraky.

Zásadní událost se konala okolo Květné neděle v roce 1984 jako součást Svatého roku vykoupení. Při té příležitosti papež shromážděným mladým lidem řekl, že „skutečně důležitým problémem je zjistit, jaké je vlastně místo mládeže v současném světě“.

Sv. Jan Pavel II. se poté obrátil na každého z přítomných osobně a prohlásil, že mladí lidé jsou povoláni k tomu, aby zpřítomňovali lásku a poselství Ježíše Krista v životě každého z nich.

„Pokud se dokážete dívat na svět novými očima, které vám dává víra, pak mu budete umět čelit s rukama vztaženými v gestu lásky. Uprostřed nesmírné bídy a nespravedlnosti v něm budete umět objevovat netušenou přítomnost dobra, úchvatné množství krásy a reálné důvody k naději v lepších zítřek,“ řekl jim.

Svatý otec zdůraznil, že toho lze dosáhnout pouze prostřednictvím hluboce zakořeněné víry v Ježíše.

„Skutečná síla spočívá v Kristu, vykupiteli světa! To je ústřední bod celého kázání. A to je chvíle, kdy je třeba položit zásadní otázku: Kým je pro vás tento Ježíš, který byl mladý jako vy, žil ve vzorné rodině a důkladně znal svět lidí?“ ptal se papež.

Sv. Jan Pavel II. tehdy organizátorům akce věnoval slavný „Kříž mládeže“ s posláním nést jej do celého světa „jako znamení a připomínku, že jedině v mrtvém

Foto: www.fondazionegiovani.va

a vzkříšeném Ježíši je spása a vykoupení“.

Tento dřevěný kříž se stal symbolem Světových dnů mládeže a putuje po diecézích celého světa a po všech místech, kde se akce koná.

Kříž dnes uchovává Mezinárodní centrum mládeže San Lorenzo (CSL), které společně se záštitou Dikasteria pro laiky, rodinu a život a Nadace Jana Pavla II. pro mládež uspořádalo řadu akcí k oslavě 40. výročí tohoto prvního setkání polského papeže s mladými lidmi.

Na posledních SDM v Lisabonu papež František mluvil nejen k mladým, ale také k řeholníkům a kněžím: „Na naší církevní cestě lze někdy zažít podobnou únavu. Vyčerpání. Kdosi říkával: ‚Bojím se únavy dobrých.‘ Únavy, kdy se zdá, že v rukou držíme jen prázdné síť. Je to pocit, který je poměrně rozšířený v zemích starobylé křesťanské tradice, které prošly mnoha společenskými a kulturními změnami a jsou stále více poznamenány sekularismem, lhostejností k Bohu, rostoucím odstupem od praktikování víry – a zde hrozí nebezpečí, že do nich vstoupí světskost. (...) Když si zvykneme a znuďme se a posláním se změní v jakési ‚zaměstnání‘, je čas uvolnit místo pro

druhé Ježíšovo volání, které nás volá znovu a vždycky. Volá nás, abychom šli, volá nás, abychom znovu vyšli na cestu. Nebojte se tohoto druhého Ježíšova volání. Není to iluze, je to On, kdo přichází a klepe na dveře. A můžeme říci, že to je ten ‚dobrý‘ neklid, když se necháme přitáhnout druhým Ježíšovým voláním, tím dobrým neklidem...“

Následující SDM budou, dá-li Pán, v Soulu v roce 2027. Ještě před touto událostí v Asii však čeká mladé lidi další setkání, a to Jubileum mládeže v rámci papežem vyhlášeného Svatého roku, který se bude konat v Římě roku 2025 na téma „Poutníci naděje“.

Andrés Henríquez
Catholic World Report + redakce RCM
Přeložil Pavel Štíčka

Andrés Henríquez
publicista, člen Regnum Christi

Milí čtenáři,

rádi bychom publikovali více textů od českých autorů, kteří by reflektovali aktuální dění v církvi a ve společnosti v souvislostech a z hlediska naukového bohatství katolické církve, abychom tak doplnili mnohdy povrchní pohledy těch, kteří se označují za konzervativní, pokrokové nebo dokonce liberální. Texty nám můžete posílat na naši e-mailovou adresu redakce@rcmonitor.cz.

Zdeňka Rybová, šéfredaktorka

SLOVO KNĚZE

Často se, nejen poslední dobou, hovoří o finanční negramotnosti a o nutnosti boje proti ní. Výsledkem tohoto „šturmování“ je, že se situace poněkud lepší. Možná je to i tím, že synové tohoto světa jsou prozíravější než ti, kteří (doufám) si ukládají poklady v nebi. Ale čas od času se setkám s určitými projevy neznalosti toho, jak ony poklady v nebi zúročit. Možná je to tím, že si děláme starosti spíše o naši současnost, která však je v porovnání s naší budoucností (ať již bude jakákoli) více než kratoulinka.

Vzpomínám, jak jsem jednou skupince mladých při jejich setkání položil otázku: Kolikrát za rok je možné získat plnomocné odpustky? Ani jedna odpověď nebyla správná, většina z nich se týkala „dušiček“, ale že je možné získat plnomocné odpustky 365x za rok, nevěděl nikdo. A že je možné je získat pro sebe a pro duše v očistci, věděl též málokdo. Mnozí z této informace byli i příjemně překvapeni, ale jak čas plynul, nezaregistroval jsem nijaké překvapivé zvýšení částých zpovědí ani zbožných úkonů s odpustky souvisejícími. No, říkal jsem si; hlavně že to vědí.

Ano, víme všichni mnohé o tom, jak pomoci sobě i druhým (po duchovní stránce), ale občas (někdy to občas je často velmi dlouhé) se chováme jako banda finančních negramotů, kteří mohou své vklady mnohokrát zúročit vhodnou investicí, ale pro neochotu trochu se namáhat šanci prošvihnou. A přitom – známe snad lepší investici do své budoucnosti, která by se nám každodenně nabízela, než je právě investice do duší v očistci? Víím, jedna ještě lepší a účinnější se nabízí. A tou možností je mučednická smrt. Jenže ta nikdy nebývá dopřána všem. Zato služba „dušičkám“ se přímo nabízí nám všem a není omezená pouze na dušičkový oktáv, kdy je to nejsnazší. Buďme tedy moudří a moudře investujme. Jde to každý den.

Evermod Jan Sládek

P. Mgr. Evermod Jan Sládek, OPraem. farář farností Lomnice nad Popelkou, Libštát a Nová Ves nad Popelkou

46. výročí jmenování Jana Pavla II. papežem

16. října roku 1978 byl sv. Jan Pavel II. zvolen papežem katolické církve a stal se tak 263. nástupcem sv. apoštola Petra. Jeho pontifikát trval téměř 27 let a stal se tak jedním z nejdéle působících papežů v dějinách.

„Pochválen buď Ježíš Kristus,“ byla první slova papeže Jana Pavla II. při jeho výstupu na balkon s výhledem na Svatopetrské náměstí ze stejnojmenné baziliky. „Nejdražší bratři a sestry, všichni stále truchlíme nad smrtí našeho nejmilovanějšího papeže Jana Pavla I.. A hle, nejvýznamnější kardinálové jmenovali nového římského biskupa,“ pokračoval.

Jan Pavel II. přiznal, že při svém jmenování „pociťoval strach, ale učinil jsem tak v duchu poslušnosti našemu Pánu a s plnou důvěrou v jeho blahoslavenou Matku Marii. A tak před vás všechny předstupuji, abych vyznal naši společnou víru, naši naději a naši důvěru v Matku Krista a církve; a také abych s pomocí Boží a s pomocí lidí znovu zahájil cestu dějinami a církvi,“ uzavřel. Pontifikát svatého Jana Pavla II. byl jedním z nejdelších v dějinách církve, trval téměř 27 let.

Karol Józef Wojtyła se narodil 18. května 1920 ve Wadowicích, malém městečku vzdáleném 50 kilometrů od Krakova (Polsko). Byl nejmladším ze tří dětí, které se narodily Karolu Wojtyłovi a Emilii Kaczorowské. Po svém zvolení papežem v roce 1978 vykonával sv. Jan Pavel II. svou službu s neúnavným misionářským duchem. Uskutečnil 104 apoštolských

cest mimo Itálii a 146 cest po Evropě. V roce 1990 navštívil i tehdejší Československo. Kromě toho jako římský biskup navštívil 317 z 333 farností v Římě.

Jeho láska k mladým lidem ho vedla k tomu, že v roce 1985 inicioval Světové dny mládeže a roku 1994 zahájil Světové setkání rodin. Mezi jeho významné dokumenty patří 14 encyklik, 15 apoštolských exhortací, 11 apoštolských konstitucí a 45 apoštolských listů.

Sv. Jan Pavel II. zemřel 2. dubna 2005 ve 21:37, kdy končila sobota a již začínal oktáv Velikonoc a neděle Božího milosrdenství. Od této noci až do 8. dubna, dne pohřbu, vzdaly hold sv. Janu Pavlu II. více než tři miliony poutníků, kteří stáli 24 hodin ve frontě, aby se dostali do baziliky sv. Petra.

Papež Benedikt XVI. 28. dubna zrušil pětiletou čekací lhůtu a zahájil proces blahorečení a kanonizace svého předchůdce. Proces oficiálně zahájil 28. června 2005 kardinál Camillo Ruini, tehdejší generální vikář římské diecéze. Benedikt XVI. sv. Jana Pavla II. blahorečil 1. května 2011 a papež František jej spolu s Janem XXIII. kanonizoval 27. dubna 2014.

církev.cz

TO JE PRVNÍ PŘIKÁZÁNÍ. DRUHÉ JE MU PODOBNÉ

3. listopadu 2024 – 31. neděle v mezidobí – Mk 12,28b–34

Jeroným

K jakému jinému problému, společnému všem znalcům Zákona, se vztahuje tato otázka než k tomu, že v Exodu, Leviticu a Deuteronomiu jsou uvedeny různé příkazy? Proto nedal jedno, ale dvě příkazy, která nás v dětství živí jako dva prsy vzdouvající se na hrudi snoubenky, a proto pokračuje: „Slyš, Izraeli! Hospodin, náš Bůh, je jediný Pán.“ Nazývá ho prvním ze všech příkázání, protože v každém srdci máme učinit jediný základ zbožnosti: poznat a vyznat, že Bůh je jeden, a konat dobré skutky, což vrcholí v lásce k Bohu a k bližnímu; proto dodává: „Proto miluj Pána, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.“ To je první příkázání.

Není daleko ten, kdo přichází s důvtipem. Nevědomost je od Božího království vzdálenější než poznání. Proto bylo dříve řečeno saduceům: Bloudíte, neboť neznáte Písmo ani Boží moc (Mk 12,29). Následuje a nikdo se ho už neodvážil zpochybnit. Poté, co byl vyvrácen v řeči, se ho už neptají, ale otevřeně ho zatýkají a vydávají římské moci. Z toho vidíme, že jed zavidlivci je sice možné porazit, ale je těžké ho utišit.

Theofylakt

Všimněte si, jak vyjmenovává všechny schopnosti duše. Duše má totiž živočišnou schopnost, kterou zmiňuje slovy „celou svou duší“, a k ní patří hněv a touha. Proto říká, že to vše má být zasvěceno lásce k Bohu. Je tu ještě jedna schopnost, která se nazývá přirozená a patří k ní výživa a růst. I ta má být zcela odevzdána Pánu, a proto říká „celým svým srdcem“. A je tu ještě jedna schopnost, rozumová, kterou nazývá myslí. I ta má být celá odevzdána Bohu.

Říká, že je to podobné, neboť obě příkázání jsou ve vzájemném souladu a lze

Jacob Jordaens: Ježíš mezi farizeji (1660)

je přenášet jedno na druhé. Kdo miluje Boha, miluje také své dílo. Hlavním z jeho děl je člověk. Proto ten, kdo miluje Boha, má milovat všechny lidi. A kdo miluje svého bližního, který je často příčinou pohoršení, ten má mnohem více milovat toho, kdo vždy dává dobrodiní. Proto pro spojení těchto příkázání dodává: „Žádné jiné příkázání není větší než tato.“

Tím nedokazuje, že by byl dokonalý. Neříká totiž „jsi v nebeském království“, ale „nejsi daleko od Božího království“.

Béda

A když říká: Je jeden a kromě něho není nikdo jiný a milovat ho celým srdcem, celým rozumem a celou silou a milovat bližního jako sebe samého je víc než všechny zápalné a jiné oběti, ukazuje, že mezi zákoníky a farizeji se často vedla diskuse o obtížné otázce, které příkázání

je v Božím zákoně první nebo největší. Někteří chválili oběti a celopaly, jiní dávali přednost skutkům víry a lásky. Mnozí otcové se totiž ještě před Zákonem líbili Bohu pouze vírou, která se projevovala láskou. Zákoník tedy ukazuje, že si to myslí.

Augustin

A ať se nikdo nemýlí, když podle Matouše ten, kdo se Pána ptal, ho pokoušel (srov. Mt 22,35). Mohlo to být tak, že ačkoli přišel pokoušet, Pánova odpověď ho přivedla na správnou cestu. Neboť toto pokušení nemá být chápáno jako zlo, jako snaha oklamat nepřítele, ale spíše jako opatrnost, jako snaha dozvědět se více o neznámém.

přeloženo, zpracováno a redakčně upraveno podle www.catena aurea.sk

SVATÍ JANA PAVLA II.

Vytváření svatých nebere konce, volá moderní Kazatel, a do jisté míry oprávněně. Před tisíci lety – nebo dokonce před pětadvaceti lety – byl seznam kanonizovaných svatých přísně ohraničen. Od roku 1000 do roku 1978 bylo katolickou církví „pozdvíženo k počtu oltáře“ méně než 450 mužů a žen.

Situace se dramaticky změnila za dlouhého pontifikátu Jana Pavla II. Tento čirodý papež – který přijal kněžské svěcení na slavnost Všech svatých – během své šestadvacitileté vlády kanonizoval více než 480 svatých a dalších 1300 blahorečil, přičemž dalších tisíc kandidátů stále prochází labyrintem právních procesů. Kdosi tento prudký nárůst počtu svatých přejmenoval na „kanonizační kanonádu“ Jana Pavla. Papež Benedikt XVI. zatím nikoho nekanonizoval, ale máme dobré důvody domnívat se, že hodlá pokračovat v nastoleném tempu: svědčí o tom nejen jeho proklamovaný záměr pokračovat v zásadách pontifikátu Jana Pavla, ale i jeho vlastní prohlášení, když byl dotázán na zálibu svého předchůdce ve vytváření světců, že „svatých nikdy nemůže být příliš mnoho“.

Jde samozřejmě o zdravé katolické učení. Všichni jsme povoláni ke svatosti, a čím více takových bude, tím lépe. Dante v *Božské komedii* popisuje obrovské zástupy vyvolených, kteří obklopují nebeský trůn, ale naznačuje (na počátku čtrnáctého století), že neobsazených míst v nebi zůstává pouze několik. Jiní, velkorysejší autoři, si představují miliardy svatých nebo budoucích světců, v očistci nebo v nebi, přičemž jejich počet bude bez ustání narůstat, dokud se neozve zvuk poslední polnice.

Ať už je skutečný počet svatých nyní i v budoucnu jakýkoli, můžeme si být jisti, že Bůh chce zachránit co nejvíce z nás („aby dal věčný život všem, kteří hledají spásu trpělivým konáním dobrých skutků“, jak pěkně uvádí *Katechismus katolické církve* a cituje dokument *Dei Verbum* II. vatikánského koncilu). Proč však církev považuje za nutné či žádoucí některé z těchto světců tak dramatickým způsobem veřejně vyzdvihovat? Proč se obtěžovat s kanonizací? Nejlepší

P. Karol Wojtyła jako vikář v roce 1948. Foto: Muzeum Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II w Wadowicach

současný výklad na toto téma se nachází v knize Hanse Urse von Balthasara z roku 1954 *Thérèse of Lisieux: The Story of a Mission*, v níž tento velký katolický teolog předkládá své názory s charakteristickou nekompromisností a, jak by někdo mohl dodat, s nezvyklou prostotou. Balthasarovo podání je obzvláště zajímavé vzhledem k jeho vlivu na spisy Jana Pavla II. i Benedikta XVI.

Balthasar naznačuje, že celá struktura církve, od petrovské služby až po nejprostší farní pastoraci, existuje za jediným účelem: vytvářet svaté. „Nejdůležitějším důvodem celé její institucionální a objektivní stránky,“ píše, je „závazné povolání k subjektivní a osobní svatosti.“ I Kristova osobní svatost slouží stejnému cíli: „Kristus neměl žádný jiný motiv pro „posvěcení“ sebe sama, než „aby i oni byli vpravdě posvěceni“ (J 17,19).“

Této „subjektivní a osobní“ svatosti dosahujeme tím, že konáme svou úlohu

při budování království, plníme poslání, které nám Bůh svěřil od věčnosti. Každý má své vlastní poslání a z toho vyplývá, že žádní dva svatí nejsou stejní. Tuto pravdu potvrzuje i Písmo („Jsou rozdílná obdarování, ale týž Duch; ... který uděluje každému zvláštní dar, jak sám chce“ [1K 12,4–11]) a takoví teologové a svatí muži jako John Henry Newman („Bůh mi svěřil dílo, které nebylo svěřeno jinému. Mám své poslání – v tomto životě se o něm možná nikdy nedozvím, ale v budoucím mi bude sděleno“ [*Meditations and Devotions*, 1893]).

Přesto je možné provést přibližnou klasifikaci světců. Balthasar navrhuje dva způsoby. V prvním případě jsou svatí buď „obvyklí“, nebo „reprezentativní“ (tato druhá kategorie se také nazývá „zvláštní“). „Obvyklí“ světci dosahují svatosti běžnými, osvědčenými způsoby církve a svou svatost utvářejí podle svatosti svých předchůdců. „Reprezen-

Sv. Terezie Benedikta od Kříže. Foto: Cologne Carmel Archives

tativní“ světci naopak slouží jako vzory pro ostatní – někdy proti své vlastní vůli, jako v případě Saula z Tarsu.

Druhé Balthasarovo schéma, které je rozšířením prvního, zdůrazňuje význam poslání. Všichni svatí mají poslání, ale některá poslání směřují od těla církve k hlavě, jiná od hlavy k tělu. První druh poslání se obvykle objevuje mezi členy řeholních společenství nebo řádů a charakterizuje velké množství světců, těch většinou neznámých jmen, která zaplňují církevní kalendář. Druhý druh poslání, „nesrovnatelně výraznější“, udeří „jako blesk z čistého nebe“. Světci, kteří se díky těmto posláním rozzáří (nebo shoří na popel), se stávají základními stavebními kameny církve, „prvotinami“, které nabízejí „nový druh podrobení se Kristu“. Nejvýraznějším moderním příkladem je Terezie z Lisieux. Takoví světci mohou při plnění svého poslání uspět, zakolísat nebo selhat. Mohou ho přijmout, nebo před jeho strašlivým břemenem utéct. Jen jednou v celých dějinách, v životě Panny Marie, dosáhlo poslání takové dokonalosti, že se poslání a osoba „staly neoddělitelnými a nerozlišitelnými“.

Kdysi každý mladý katolík snil o tom, že se stane světcem, ať už obvyklým, nebo reprezentativním, ať už z těla, nebo z hlavy. Terezie z Ávily ve své autobiografii ze šestnáctého století vzpomíná, jak si se svým starším bratrem Rodrigem hráli na mučedníky, zatímco Terezie z Lisieux

si o téměř tři století později do zápisníčku poznamenala: „Chtěla bych dokonale naplnit tvou vůli... Toužím být světicí.“ Když jsem se jako dítě pilně učil nazpaměť Baltimorský katechismus, rodiče a učitelé mi prostřednictvím knih, svatých obrázků, večerních modliteb, filmů (dodnes si Bernadettu Lurdskou představuji jako tmavookou krásku s bledou pleť, jak ji ztvárnila Jennifer Jonesová) a soch, které lemovaly stěny a zaplňovaly boční kaple našeho farního kostela, neustále připomínali přítomnost – chtělo by se říci vsudypřítomnost – svatých. Dokonce i v strohých letech po Druhém vatikánském koncilu církev vyzývala své ovečky, aby rozjímaly, uctívaly, prosily, a pokud jsou dostatečně odvážné, napodobovaly světce, a to jak „obvyklé“, tak „reprezentativní“, „obyčejné“ i ty, kteří jsou „prvotinami“. Kanonizace, praktickovaná veřejným uznáním (*vox populi*) v raně křesťanské éře a uzákoněná papežem Řehořem IX. v roce 1234 (rok, jehož vzestupná čísla pro mě jakožto nábožensky zapáleného středoškolačka naznačovala nekonečný pokrok církve vítězné), byla vždy chápána jako prostředek k dosažení tohoto cíle.

V tradičním křesťanském myšlení slouží kanonizace několika účelům: Oslavuje Boha, jehož milost posvěcuje svaté, a vzdává čest svatým, kteří odrážejí Boží slávu; poskytuje vzory svatosti k vedení a napodobování, když se každý z nás sna-

ží rozpoznat a naplnit své vlastní poslání a najít tak svou vlastní cestu ke svatosti; a sděluje nám něco o obyvatelích nebe, poučuje nás o tom, koho můžeme uctívat a žádat o přímluvu u Boha. Tento postup slouží i praktičtějším cíli: Přísné prověřování (ve srovnání s nímž se mediální kontrola politiků zdá být dětskou hrou) odfiltruje nevhodné kandidáty. Proces trvá roky, často i staletí; šetření probíhá na úrovni diecéze i Vatikánu; obvykle vypovídají stovky svědků a navrší se hora dokumentace; jako poslední překážka jsou nutné dva zázraky (s výjimkou mučedníků): jeden pro blahověštění, druhý pro kanonizaci. Výhody takového prověřování jsou obrovské. Stačí se podívat na katolické kostely, které mají ve svých vitrážích „světce“, kteří dosud nebyli a sotva kdy budou kanonizováni; v jednom farním kostele v Ohiu prochází světlo dopadající na oltář obrazem notoricky známého promiskuitního „doktora z džungle“ Thomase Dooleyho.

Dá se s jistotou předpokládat, že všechny tyto úvahy hrály svou roli při mnoha kanonizacích, které prováděl Jan Pavel II. Jeho pontifikát byl energický a při zpětném pohledu se zdá, že energický přístup k vytváření svatých byl jeho neodmyslitelnou součástí. Domnívám se, že soustavný příval kanonizací v letech 1978–2004 zvýšil nadšení pro svaté tím, že přinesl řadu nových postav, které můžeme uctívat a ke kterým se můžeme modlit, a některé z nich uchvátily představivost křesťanů na celém světě, a dokonce si získaly i jejich lásku (příkladem je Matka Tereza).

„Obyčejných“ kanonizací je nutně více než těch „prvořadých“, ale tito téměř neviditelní obyčejní světci mohou hrát důležitou a spásnou roli, zejména na místní úrovni. Jan Pavel například blahověstil kněze, řeholnici a právníka, kteří pocházeli z malého středomořského ostrova Malta. Tato událost byla sotva znamenána, nešlo o nic víc než o zmínku v kalendáři církevních aktivit, a přesto se jednalo o první Malťany, kteří kdy byli svatořečeni – což mělo nedocenitelný význam pro maltské katolíky, kteří nyní mají krajany, k nimž se mohou modlit. Kromě toho, jak zástupci kurie neúnavně zdůrazňovali, chtěl Jan Pavel upozornit

Svatí čínští mučedníci. Foto: orthodox.cn

na svatost některých skupin, které církev v minulosti do značné míry přehlížela, zejména laiků, včetně prvního portorického světce Carlose Manuela Rodrígueza Santiaga). Kromě toho kanonizoval stovky mučedníků, čímž zdůraznil hroznou pravdu, že dvacáté století bylo nejkrvavějším v dějinách církve.

Málokterý katolík, nebo vlastně i křesťan jakéhokoli vyznání, by něco namítal proti takovým důvodům pro kanonizaci (kromě uctívání svatých, které vzbuzuje obavy u mnoha protestantů), nebo nesouhlasil s přáním Jana Pavla upozornit svět na mučedníky, svaté laiky a opravdu „význačné“ světce. Předpokládali bychom tedy, že opakovaná palba z „kanonizačního děla“ Jana Pavla bude hudbou pro většinu katolických uší, ne-li dokonce pro všechny.

Nicméně, nebylo tomu tak. Objevilo se mnoho námitek, ač všechny nelze brát vážně. Deník *New York Times* 15. října 2004 otiskl úvodník, v němž protestoval proti beatifikaci Karla I. Rakouského, označil ho za „slabocha a pokryteckého ubožáka“ a plánovaný proces připisoval „nostalgickým monarchistům“, kterým papež pravděpodobně naslouchá. Je těžké pochopit zájem deníku *Times* o tuto bezvýznamnou událost, pokud v jeho redakční radě nezasedají nostalgičtí antimonarchisté. Organizace American Atheists, Inc., se ozvala s internetovým článkem,

v němž papeže odsoudila jako „továrnu na svatost“ a nazvala ho „Markem McGwirem vatikánské mašinerie na výrobu světců“. V roce 2002 si P. Richard M. McBrien v listu *USA Today* stěžoval na rychlost, s jakou podle jeho názoru proběhlo několik nedávných kanonizací, a prohlásil: „Kam ten spěch? Pokud je někdo opravdu v nebi, včas se to dozvíme.“ To je samozřejmě pravda, ale kdyby byl takový vyčkávací postoj dotažen do extrému, znamenal by konec všech kanonizací.

Jiné námitky však nelze tak snadno odmítnout. Některé z nich se zaměřují na zálibu Jana Pavla ve jmenování svatých; často tyto argumenty říkají, že „pro dobrou věc dělal až příliš mnoho“. Takové námitky jsou však mnohem méně časté, než by se dalo předpokládat. Důvod je poměrně prostý: Aby odpůrci podpořili argumenty proti přílišnému počtu kanonizací, téměř vždy nakonec diskutují o konkrétních případech, které podle jejich názoru neměly být Vatikánem schváleny. V tom spočívá hlavní tíha argumentů proti kanonizaci, které nejenže nejsou přesvědčivé, ale mají i určité společné znepokojivé rysy.

Pět nejkontroverznějších kanonizací za pontifikátu Jana Pavla:

- Edith Steinová, známá také pod řeholním jménem Terezie Benedikta od Kříže (1891–1942), kanonizovaná 11. října 1998. Narodila se jako Židovka, byla filozofkou a žákyní Edmunda Husserla, než ve třiceti letech konvertovala ke katolicismu a stala se karmelitkou. Steino-

vá byla zatčena nacisty v Nizozemsku v rámci celostátní razie poté, co nizozemští biskupové veřejně odsoudili antisemitismus, a byla popravena v Osvětimi.

- Čínští mučedníci, kanonizováni 1. října 2000. Skupina 120 osob, které zemřely pro víru, sestávající z 87 Číňanů (z toho 83 laiků) a 33 zahraničních misionářů. Mučedníci pocházeli ze sedmnáctého až dvacátého století, přičemž většina z nich byla umučena během protizápadního boxerského povstání.

- Otec Pio (1887–1968), rodným jménem Francesco Forgione, kanonizován 16. června 2002. Mimořádně populární italský kapucínský kněz a stigmatik, který údajně projevovl mnoho dalších paranormálních schopností včetně bilokace, jasnovidectví a zázračného uzdravování.

- Josemaría Escrivá de Balaguer (1902–1975), kanonizován 6. října 2002. Španělský kněz, který v roce 1928 založil Opus Dei, osobní prelaturu složenou z laiků a kněží, kteří usilují o vedení příkladného života v běžné každodenní realitě.

- Juan Diego Cuauhtlatoatzin (1474–1548), kanonizován 31. července 2002. Mexický indián, kterému se zjevila Panna Marie jako aztécká princezna. Toto zjevení je dnes známé jako Panna Maria Guadalupská, patronka Ameriky. S touto událostí je spojena zázračná *tilma* neboli plášť, na němž je obraz Panny Marie v životní velikosti.

Proti těmto kanonizacím se zvedl silný odpor. Kauza čínských mučedníků pobouřila vládu v Pekingu, která rozpoutala akce hodné Maových nejuživějších výbojů, jaké neměly obdobu snad při žádné předchozí kanonizaci. Jednání Vatikánu, hřimal Peking, „překrucuje a pošlapává dějiny, přikrášluje imperialismus, je pomluvou čínského lidu, milovníků míru, zraňuje city Číňanů a uráží jejich důstojnost“. Možná stojí za zmínku, že jedné mučednici, čtrnáctileté Anně Wang, byla po zpěvu písně „*Dveře nebes jsou otevřené*“ useknuta hlava; současně byli popraveni devítiletý chlapec a kojeneček. Námitky proti Escrivovi a otci Piovi se naopak z větší části soustředily na stížnosti na jejich chování: Escrivá byl obviňován, že byl nedůtklivý, chamtivý a příkrý vůči podřízeným. Otce Pia obviňovali, že byl sukničkář, předstíral

stigmata a choval se jako přízemní reakcionář. U Edith Steinové bylo podle všeho největší překážkou to, že se narodila jako Židovka: pokud ji nacisté zabili spíše kvůli tomu, že byla Židovka, než kvůli tomu, že byla katolička, nemohla se stát mučednicí pro víru. Juan Diego byl podobně jako čínští mučedníci podezírán z toho, že skočil na špek imperialistům, pokud nebyl zcela smyšleným výtvorem proklaných katolických kolonialistů.

Tyto argumenty se ukázaly jako pramálo opodstatněné. Zdá se, že v chování Escrivy i otce Pia jsou jistá stinná místa, ale – jak to jen říci – ne všichni svatci jsou dokonale svatí. Jeroným byl sarkastický, měl vznětlivou povahu a proslul nedostatkem lásky k bližním; Matka Tereza dokázala být panovačná; Ignác byl umíněný. Neexistuje však žádný skutečný důkaz, že by se některý z těchto mužů a žen utápěl ve smrtelném hříchu. Vadné povahové rysy nejsou neslučitelné s křesťanskou dokonalostí, která podle Tomáše Akvinského spočívá „v lásce, především v lásce k Bohu, v druhé řadě v lásce k bližnímu“. Od svatých požadujeme spíše hrdinskou ctnost než klidnou povahu.

Hagiofilové (je to sice neologismus, ale užitečný) si budou navždy užívat omílání detailů těchto diskusí. V opozičních hlasech lze rozeznat do očí bijící ironii. Každý, kdo zná ideové proudy v katolické církvi, pochopí, že pět sporných kanonizací se týká světců, kteří reprezentují hlavní proud současného katolicismu – tedy myšlenkový proud, který je nejjasněji vyjádřen v *Lumen gentium*, věroučné konstituci církve II. vatikánského koncilu. Jan Pavel II. nadšeně podpořil všech pět kanonizací a zvolení svatci ukazují směs inovací a tradicionalismu, která charakterizovala jeho pontifikát. Stejně tak je zřejmé, že většina protestů vycházela z takzvaných „liberálních“ nebo „levicových“ skupin v katolické církvi (je třeba mít na paměti, že tato označení, aplikovaná na katolické myšlení, se mohou od svých sekulárních protějšků výrazně odlišovat). Za výčitkami týkajícími se Escrivovy povahy nebo existence Juana Diega se skrývaly politické obavy, neboť zastánci decentralizované, progresivní církve se snažili zabránit vyzdvižení kandidátů, kteří byli považováni za představitele tradičního, zastaralého

Sv. Pio z Pietrelciny. Foto: Elia Stelluto

katolicismu.

A přesto – jako tomu často v dějinách svatých bývá –, pravda zmate všechna očekávání. Zdá se, že liberální opozice uvízla v zakořeněných názorech na etnickou, náboženskou a kulturní identitu. Vezměme si případ Edith Steinové. Je pravda, že Žid nemůže být katolíkem, že konverze je porušením židovské identity? To je choulostivé a sporné téma, ale faktem zůstává, že mnoho Židů konvertovalo ke křesťanství, a přesto se stále považují za Židy; křesťanství považují spíše za vyvrcholení než za porušení svého židovství.

Útok na Juana Diega jako na nadvahu zneužitého imperialisty v sobě nese podobné poselství: skutečný indián se nemůže stát katolíkem, protože by tím porušil svou indiánskou identitu (stejný argument, jak nutno poznamenat, byl použit i v případě konverze velkého indiána kmene Siouxů a katolického vizionáře Nicholase Černého Losa). Stížnosti Pekingů na čínské mučedníky částečně pramení z jiného druhu neoblomnosti, kterou můžeme oprávněně označit jako kulturní xenofobii. A ve výhradách vůči otci Piovi je cítit ještě jiná forma kulturního fanatismu, projevující se rozpaky vůči venkovským mravům.

Liberální opozice zároveň paradoxně podrývá snahy o posílení role laiků v církvi. Juan Diego je patrně nejvýznamnějším laikem v mexických církevních dějinách; Escrivá se jako nikdo jiný ve dvacátém století snažil vytvořit vzor laické katolické svatosti. Církev zoufale

potřebuje účinný a propracovaný program laické spirituality (něco, co by přesahovalo rámec klíše nabízených v mnoha nebo většině programů RCIA); Opus Dei možná není nejlepším řešením, ale je důležitým prvním krokem.

Odpor proti kanonizacím pocházel převážně ze strany elit, nikoli mas. Často přicházel z nekatolických zdrojů. Kdo může pochybovat o tom, že hlas věřících promluvil při kanonizacích otce Pia a Juana Diega s nezvratnou silou a jasností? Po kanonizaci Juana Diega se v ulicích Mexico City sešlo až deset milionů lidí a kanonizace otce Pia na Svatopetrském náměstí se zúčastnilo půl milionu lidí. Všichni, kdo si přejí, aby se ke slovu dostali katoličtí věřící, musí mít z těchto kanonizací radost.

Pozoruhodným aspektem odporu byl zjevný strach z balthasariánských „reprezentativních“ světců, kteří nabízejí nové modely svatosti nebo alespoň nové cesty v dějinách spirituality. Escrivá byl průkopníkem nového chápání laické svatosti; Steinová nabídla příklad odvahy a naděje pro nezanedbatelný počet katolických Židů; Juan Diego podnítil velkou kombinaci svatosti, zbožnosti, veřejné okázalosti a soukromé oběti, která charakterizuje značnou část latinskoamerického katolicismu.

Kanonizace uskutečněné Janem Pavlem vyvrací domněnky o jeho údajně „konzervativním“ pontifikátu. Tito svatci jsou radikálním projevem svatosti v jádru církve. Možná je třeba uvést ještě

jednu poznámku pro ty katolíky, kteří by se tvářili v tvář tolika požehnáním nadále stavěli proti těmto kanonizacím: V očích církve jsou všechny kanonizace neomylné. Spadají do oblasti dogmatických záležitostí, které byly předloženy s definitivní platností a vyžadují souhlas všech věřících. Znamená to, že by se měla potlačit opozice vůči navrhovaným kanonizacím? To zdaleka ne. Odpor do jisté míry hraje roli, kterou kdysi zastával ďáblův advokát (právník, jehož jediným úkolem bylo vypátrat vše, co by mohlo kanonizaci zabránit). Protest ve vhodnou dobu zůstává neocenitelnou službou církvi.

A co budoucnost? Zatím se neobjevil žádný důvod domnívat se, že by se příval kanonizací během pontifikátu Benedikta XVI. zmenšil. Jedním z jeho prvních činů v papežském úřadu bylo urychlené blahorečení Jana Pavla II., což je primát *par excellence*. Lze tušit, že časem bude sám Jan Pavel prohlášen nejen za svatého, ale i za učitele církve, což bude třetí takto vyznamenaný papež (po Řehoři Velikém a Lvu Velikém).

V knize *Překročit práh naděje* Jan Pavel II. píše – konkrétně o mučednících dvacátého století, ale v obecnější rovině naráží na všechny svätce – že „se stali základem nového světa, nové Evropy a nové civilizace“. Tento smysl pro nové

vznikl již v samotné církvi, a to díky svěžímu větru pontifikátu Jana Pavla, který inicioval nebo podpořil originální formy církevních aktivit – od Světových dnů mládeže po laická hnutí jako Fokoláre a Comunione e Liberazione – a který nám dal svůj kanonizační kanón.

Tyto kanonizace znamenaly definitivní zvrát v „odstraňování oltářů“ po II. vatikánském koncilu: invazi světské ideologie do katolického života, která se projevovala různými způsoby, od homiletického zlehčování hříchu až po odstraňování soch svatých z farních kostelů. Kanonizovat znamená obnovit pouto mezi nebem a zemí; každá kanonizace v jistém smyslu znovu posvěcuje svět.

Jak ale vnést do světa tohoto ducha novosti, oživení a naděje? Velmi záleží na politických krocích, ale – jak důsledně zdůrazňoval Jan Pavel –, je třeba odvést práci také na osobní úrovni, a to podněcováním svatosti mezi věřícími. Řešení problému na těch nejzákladnějších úrovních – na úrovni osoby a rodiny – umožní, aby kultura hypnotizovaná sebeláskou ustoupila kultuře postavené na lásce k Bohu a bližnímu. Zde svatí ukazují cestu; vlastně jen svatí mohou ukazovat cestu.

Nikdy bychom neměli podceňovat sílu svatosti. Většinu posledních dvou

desetiletí jsem strávil prací s váhajícími křesťany; s bývalými křesťany, kteří se obrátili k józe, buddhismu, New Age nebo jiným formám spirituality; a s naprosto nevěřícími. Většina z nich se staví k církevním strukturám chladně, ale všichni přijímají svätce. Milují svätce. Svatí oslovují každého, protože nám ukazují život, jaký by mohl a měl být. Je možné, že touha po svatosti je zakotvena v každém člověku jako prodloužení univerzální touhy po Bohu. Proč tuto žízeň neuhásit? Chceme-li rozvíjet vizi Jana Pavla a nyní i Benedikta XVI. o „nové civilizaci“, nemůžeme udělat nic lepšího, než dát světu naše sväté, a to s radostí a v hojnosti.

Philip Zaleski

First Things

Přeložil Pavel Štíčka

*Philip Zaleski
spisovatel*

Pozn. redakce: Převzatý článek byl originálně publikován v březnu roku 2006.

ROVNÝMA NOHAMA DO HERECKÉHO NEBE ANEB ZAMYŠLENÍ NAD NAŠÍ NEVÍROU A NELÁSKOU K ZEMŘELÝM

[Blíží se slavnost Všetech svatých a Vzpomínka na všechny věrné zemřelé. Pojďme se při té příležitosti podívat na jeden soudobý nešvar.](#)

Když zemře herec nebo zpěvák, jde do hereckého nebo pěveckého nebe. My mu tam máváme, posíláme vzkazy a přeje mu, aby se tam dobře bavil s kolegy, kteří ho tam předešli. Pokud to byl navíc nějaký sukničkář nebo rocker, přejeme mu dostatek „holek, tvrdý muziky a nekonečnou parbu“. Takhle nám to alespoň

prezentují média. Možná vás také někdy napadlo, jak je možné, že je někdo schopný vypustit tak trapné a kýčovitě klíšé?¹ Co ale můžete jiného vykřikovat, když smrt berete jako konečnou, proto-

¹ Dovolím si pro odlehčení, jak asi vypadá nebe např. takových statistiků nebo soudních patologů?

že ve skutečnosti nevěříte v Boha ani ve věčnost? A když díky tomu stojíte úplně bezbranní tváří tvář pomíjivosti, a tedy i nesmyslnosti, svého bytí?

Jsme ale my věřící na tom lépe? Odpověď nám mohou pomoci ozřejmit dvě věci. První z nich jsou promluvy a texty duchovních. Jak často dnes slyšíme nebo

Foto: Josef Cinciala / Člověk a Víra

čteme o nejdůležitějším boji v celém vesmíru – boji o spásu nesmrtelné duše? O nutnosti bělosti, protože neznáme dne ani hodiny, o modlitbě za dobrou hodinku smrti, o významu a nutnosti křtu i dalších svátostí v rozhodujícím zápase, o odpustcích, osobním Božím soudu, trestech, o očištění, peklu, nepředstavitelné hrůze věčného zatracení a naopak nepředstavitelné, nikdy nekončící radosti nebe? Možná o nebi uslyšíme často, ale mnohdy způsobem naprosto zavádějícím, vlastně připomínajícím již zmíněné „herecké nebe“. Podobnost není náhodná, protože „nebe herecké“ i nebe některých katolických kazatelů a teologů je, jak už jsem naznačil, produktem nevíry. Nebo víry, která není vírou katolickou, ale jakousi těžce uchopitelnou mlhou. Uvedu dva příklady. Jsou sice již z minulosti, i když ne tak dávné, ale dobře ilustrují, co míním tou mlhou. Dietrich von Hildebrand ve svém pojednání *Nové náboženství Teilharda de Chardin*² cituje z dopisů dnes tak opěvovaného jezuitského kněze a teologa: „Někdy se trochu lekám, jakému přetvoření (transpozici) musím podrobovat své myšlení, abych mohl přijmout tak vulgární pojmy jako stvoření, inspirace, zázrak, dědičný hřích, zmrtvýchvstání atd.“ Další jezuitský myslitel a kněz Ludvík Armbruster upřímně publicistovi Alešovi Palánovi řekl: „Na

řeči o nesmrtelnosti duše můžeš klidně zapomenout, to je zbožná touha starých Řeků. Člověk umře a je po něm. Nebudeš, víš?... Naše šance je v umírání – tam máme možnost se pustit svého bytí, představ o něm, úplně a beze zbytku. Plně se vydat Bohu. Právě to je podstatou věčného života.“³ Jestliže my, pastýři, lavírujeme na okraji cesty, nebo dokonce z ní scházíme, co pak stádce, které jde za námi?⁴

A co je tou druhou věcí, která nám pomůže poodhalit, jak jsme na tom s vírou v život věčný? Budete asi překvapeni. Jedná se o úmrtní oznámení neboli parte. A pak samozřejmě samotný průběh pohřbu. Přibývá parte katolíků, dokonce i řeholních osob a kněží, které automaticky počítají s tím, že dotyčný už je v nebi. To je nejen odvážné, ale hlavně nebezpečné a zlé. Proč? Protože po prvním myšlenkovém kroku – drahý zemřelý je v nebi, následuje, nebo vlastně nenásleduje, krok druhý – potřeba modlitby za odpuštění jeho hříchů a dovolávání se Božího milosrdenství. Když si otevřeme některý ze starších misálů, najdeme tam formulář za zemřelého v den smrti či obdržení zprávy o úmrtí, při pohřbu,

třetí den od úmrtí, sedmý i třicátý, v den výročí úmrtí. Ale proč bychom to dnes dělali, aleluja! Ježíš, náš dobrý kamarád, už za naše hříchy zemřel a nás bere takové, jací jsme, stačí, že člověk byl hodný... Skutečně? To jsem ale zase na úrovni „hereckého nebe“. Pán Ježíš v Getsemanech velmi trpěl i kvůli tomu, že viděl všechny ty, kteří jeho oběť odmítnou. Ono totiž nestačí jen říkat „Pane, pane“, ale je třeba plnit vůli nebeského Otce. Bůh je spravedlivý a milosrdný. Abych mohl těžit z jeho milosrdenství, musím nejdříve přitakat jeho spravedlnosti. Vždyť jak mi může být odpuštěno, když se tvářím, že není co? Peklo je možná plné lidí, kteří, alespoň podle svého mínění a mínění nejbližších, byli hodní a hříchy vlastně neměli. Tady se dotýkáme samotného jádra naší víry. Bůh je plně angažován v našem příběhu. Není někde daleko, v závětrí, ale skrze Vtělení a smrt na kříži se nám naprosto vydává. On zemřel za jednoho každého z nás, aby nás vyrval z moci nepřítele. Kdyby nebe bylo „právem“ a „jistým flekem“, k čemu mu byla Kristova oběť? Kdyby v nebi byli i nekající a neočištění hříšníci, už by to z logiky věci nebylo nebe, ale „herecké nebe“, tedy peklo.

Slavnost Všech svatých a „dušičkový“ oktáv nejsou k tomu, abychom hekticky nazdobili a obrazili všechny rodinné hroby, stejně jako třeba advent není k tomu, abychom umyli všechna okna. Zemřelí potřebují naše modlitby a oběti! Jednou je budeme potřebovat i my. Jak hrozná představa, že by mé parte mohlo vypadat spíše jak pozvánka na garden party než úmrtní oznámení a můj pohřeb byl vzpomínkovým potlachem místo nekravou obětí našeho Pána Ježíše Krista obětovanou za hříšníka, který tolik potřebuje Boží milosrdenství.

P. Jiří Korda

P. Mgr. MUDr. Jiří Korda
farář ve Zruči nad Sázavou

2 Hildebrand von Dietrich, *Nové náboženství Teilharda de Chardin*, Distance, 1998/1.

3 PALÁN Aleš, „Život začíná ve čtyřiaosmdesáti,“ říkal. „A naše šance je v umírání,“ dodával, *Aktualne.cz*, 29. 12. 2021.

4 Jedním z oblíbených rčení v „době synodální“ je tvrzení, že kněží mají kráčet s lidem, ne před lidem, nemají lid řídit, a přitom mají být pastýři. Protože se jedná o oxymoron, nehodlám jej užívat.

DRŽME SE VÍCE FAKTŮ A MÉNĚ POCITŮ

Opět zvolený (mnohým progresivistickým aktivistům nepohodlný) senátor Zdeněk Hraba je otcem dvou dětí a žije v Říčanech u Prahy.

Vystudoval Vysokou školu ekonomickou a Právnickou fakultu Univerzity Karlovy v Praze. Od roku 2004 pracuje jako advokát. Je také předsedou senátní Komise pro Ústavu a zastupitel města Říčany. V lednu 2024 byl jedním ze senátorů, kteří iniciovali odmítnutí ratifikace tzv. Istanbulské úmluvy a aktivně proti ní vystupoval. Hlásí se k římskokatolické církvi. V době, kdy vzniká náš rozhovor s panem senátorem, publikuje příspěvek na síti X v tomto znění: „Často progresivisté křičí, že tu konzervativci ‚prosazují středověk‘. Je to naopak. Pro ‚návrat do středověku‘ nejvíc dělají ti, kteří sem do Evropy neustále chtějí pouštět lidi z kultury právě ve středověku uvízlých...“

Nedávno použil jeden liberální novinář pojem „hrabovský konzervatismus“ s varováním, že se šíří společností. Co si pod tím představíte? Uměl byste to Vy sám nějak vymezit?

Přiznám se, že mě tento pojem hlavně pobavil, a proto jsem ho i sdílel na sítích. A taky se přiznám, že kdybych ho měl sám nějak definovat, bylo by to trochu sebestředné a přenechám to raději kolegům politologům. Zároveň to ale ukazuje na skutečnost, jaký „vítr“ z mého znovuzvolení některé kruhy měly.

Ale přeci jen ve zkratce bych uvedl, že pod tímto označením vidím prosazování oprávněnosti existence normálních věcí jako jsou řád, autorita, tradice, vlast, rodina, náboženství, soukromé vlastnictví, hierarchizace společnosti (učitel–žák, rodič–dítě...), morálka.

Bývalý pan senátor Hilšer Vám v loňské diskusi předhazoval „dogmatické náboženské hledisko“, patriarchální postoje atd. Nepřipadá Vám, že proti Vám názorové oponenti nasazují vyprázdněné fráze bez podstaty?

Foto: senat.cz

Samozřejmě, navíc tyto fráze jsou mimořádně trapné a tupé, protože nenesou žádný argument, žádné sdělení. Tento konkrétní příklad mě ale překvapil ve dvou rovinách.

Tou první je, že se samozřejmě s dnes již bývalým kolegou Markem Hilšerem známe, tykáme si a jsme schopni se normálně bavit a nikdy mi nic podobného neřekl ani mezi čtyřma očima, ani na plénu Senátu. Použil to až v televizi. Z toho usuzuji, že šlo spíš o naučenou frázi, kterou mu někdo poradil v domněnku, že se to jeho voličům bude líbit. A druhá věc je, že jsem v politice nikdy neargumentoval vírou ani náboženstvím. Jsem katolík, ale vždy se v politice snažím argumentovat věcně a právně. I proto jsou podobné výpady zcela mimo.

Nicméně odpůrci podobné výpady zkouší často, obzvlášť teď před nedávnými volbami to jelo jako kolovrátek. Dalším mým oblíbeným „argumentem“, který tyto lidi zkouší, jsou věty typu „měníte názory“. Moc rád se jich pak ptám na to, aby mi ukázali jediný názor, který jsem změnil. Kupodivu odpověď nikdy nepřichází. Není divu, protože takový příklad ani nalézt nejde.

Když někdo podobné „argumenty“ používá, tak jen ukazuje, že je sám v argumentačních koncích.

Proč je tak obrovský tlak, aby byla přijata Istanbulská úmluva? Víme o nějakých negativních zkušenostech ze zahraničí, kde byla úmluva ratifikována, které by naplňovaly tato varování?

Za Istanbulskou úmluvou stojí obrovské peníze. Proto ten obrovský tlak ze strany těch, kteří se snaží tvářit, že bojují za „dobro“, přitom bojují maximálně tak za dobro svých vlastních peněženek. Ostatně samotná úmluva je právním základem pro téměř bezmezná a hlavně soudem vymahatelná financování různých účelových organizací. To je jeden argument, proč je nebezpečné ji ratifikovat. Druhým závažným nebezpečím je prolomení azylového práva a zavádění nových azylových důvodů, které jsou téměř nekontrolovatelné. Dalším z mnoha nebezpečí je pak závazek k oblbování dětí ve školách genderovou ideologií. A to fakt nechci. Ani jako rodič, ani jako člověk, co roky seděl ve školské radě, ani jako politik.

A zkušenosti ze zahraničí? Stačí se podívat na to, za co jednotlivé země peskuje nikým nevolený aktivistický orgán GREVIO, který úmluva zřizuje. V Itálii mu vadí, že lidé volí konzervativní strany, v dalších zemích pak to, že stát razí politiku podporující rodiny a podobně...

Foto: zdenekhraba.cz

Proč slovo gender není v rámci Istanbulské úmluvy „maličkost“, jak se snaží oponenti běžně podsunout?

Naše společnost a právní řád jsou postaveny na tom, že existují dvě pohlaví: žena a muž. To je ostatně jediné správné a hlavně jediné pravdivé. A pokud si zaneřádíme právní řád pojmy, jako je nějaký gender (tedy sociální role), nebo umělý konstrukt, kdy se každý může cítit a prohlásit se tím, čím chce být, bude to zárodek nejen společenského, ale i právního chaosu. Držme se více faktů a méně pocitů. Protože právní řád se má řídit podle toho, kdo kým je, ne podle toho, kdo se čím cítí být nebo jako roli přijímá.

Když se podíváte na současnou společnost, nade všechny ostatní hodnoty se cení především úspěch v byznysu. Na druhou stranu se až na sílu tlačí prosazování progresivistických hodnotových schémat, odporujících křesťanským hodnotám. Obchod už není jen o výrobcích – je to byznys se surogací, s potraty, ale i třeba s bílým masem či pornoprůmysl... čím méně hranic, tím větší zisky. Nemohou ty dvě věci spolu souviset?

V posledních letech začaly firmy naskakovat na různá progresivistická témata, protože se nechaly mediálním hlavním proudem přesvědčit, že to jsou věci, které trendují a které jim tedy – z jejich pohledu logicky – přinesou zisk. A tak jsme tu měli třeba bizarní situaci, kdy iniciativy za „manželství pro všechny“ byly sponzorovány a tlačeny dopředu mobilním operátorem. Pardon, ale co chceme od mobilního operátora? Cenově dostupně

volání a rychlý internet, což je sice jeho primárním úkolem, ve kterém však selhal, nebo rádoby líbivé řeči o „manželství pro všechny“? Já – a hádám, že i většina lidí – si přeji spíš to první.

Naštěstí se i tato situace i ve světě láme. Nedávno jsem například četl o jedné automobilce, která upouští od sponzorování všemožných woke aktivit. Takže se možná dočkáme opět chvíle, kdy i firmy pochopí, že většina zákazníků jsou naprosto normální lidé a ne žádní pomatení aktivisté.

Jak vnímáte nespokojenost řady lidí s pětikoaliční vládou? Jaké je Vaše hodnocení politiky vlády?

Současná vláda trpí tím, že v ní na začátku bylo pět a nyní tedy už jen čtyři subjekty. Takové množství subjektů ve vládě nutně tlačí jednotlivé strany ke krvavým kompromisům. Kompromisům, ze kterých pak vlastně stoprocentně není šťastný nikdo. Nutno ale dodat, že to je společně pro téměř všechny vlády, které tu od roku 1992 vládly. Zároveň je prostě fakt, že si během vládnutí současného kabinetu Česká republika prošla nelehkým obdobím, které bylo dáno vnějšími vlivy, ať už šlo o konec covidu, válku, energetickou krizi a teď povodně. Na to se nejde vymlouvat, ale je to prostě realita.

Spousta věcí se ale povedla: ať už jde o razantní šlápnutí do pedálů s výstavbou dálnic a silnic, jednodušší povolování liniových staveb, digitalizace na ministerstvu práce taky běží dobře, chválím i snahu o důchodovou reformu, byť tady bych apeloval na nalezení široké shody, protože bez toho se žádná dlouhodobě fungující reforma udělat nedá. A mohl bych ve

výčtu pozitivních věcí pokračovat, i když přiznávám, že v mnoha věcech, být to pouze na mně, bych byl razantnější, a naopak jsou kroky, které bych nedělal vůbec. Jako třeba současná debata o zvyšování koncesionářských poplatků. Ale tady se zase vracím k tomu, že koalice kvůli svému složení musí dělat velké kompromisy.

Existuje způsob pozitivního propojení mezi politikou a církví? Konkrétněji třeba mezi aktivním věřícím politikem a jeho úsilím v politice?

Jak víme z historie, je vždy dobré, když vztah mezi církví a politikou (a naopak) funguje, když funguje dialog. Největší chybou je, když tyto dvě složky spolu bojují. Společně se dá totiž udělat mnoho dobrého, protože mnohé úkoly církve i politiky jsou společné – například v sociální oblasti.

A za sebe říkám, že se kontaktem s představiteli církve nijak netajím.

Jde to ustát, když musíte jako politik dělat kompromisy?

U každého kompromisu – v životě i v politice – je hlavně nutné si zachovat tvář. A je rozdíl mezi kompromisem, který se dělá v parametrech dané věci, a mezi kompromisem, který překračuje stránku hodnotovou. Ten první je logický a téměř nevyhnutelný, ten druhý by nastat neměl. A u mě je to právě ta hranice, za níž bych nešel.

Vy sám se hlásíte k římskokatolické církvi. Jak důležité to pro Vás je při orientaci a rozhodování v politice?

Jsem hrdý manžel, otec, Čech a křesťan. A tyto čtyři atributy naprosto logicky a přirozeně definují to, co dělám nejen v životě, ale i v politice. Jak už jsem zmínil: vírou a náboženstvím v politice nikdy neargumentuji, ale pokud chceme, abychom udrželi naši kulturu a společnost stabilní i do budoucna, musíme se držet toho, na čem je naše civilizace postavená. A jedním z těch stavebních kamenů je samozřejmě křesťanství. Nejen jako víra, ale i jako soubor hodnot, které jsou všeobecně přijímané.

Za rozhovor děkuje Jan Šindelka

JAK MŮŽE KŘESŤAN BÝT NĚCO JINÉHO NEŽ KRISTUS?

Katecheze P. Jaromíra Smejkal, faráře v Kurdějově, na setkání přátel Anny Bohuslavy Tomanové dne 14. srpna 2023 v Klášterci nad Orlicí.

Středem a smyslem života našeho Pána Ježíše Krista je kříž. To zaznělo na pohřbu Anny Bohuslavy Tomanové.¹ Pater Stríž tehdy pronesl: „Ne teprve tehdy, když mu drsné břevno bylo vloženo na bedra, přijal kříž do svého srdce již v té chvíli, kdy se jeho srdce počalo utvářet v lůně jeho matky. A ten kříž rostl v něm a s ním. Celý život Kristův byl kříž a mučednictví. Prohlásili o něm svatí otcové. Anička Tomanová, učenlivá žákyně Kristova, neviděla ve svém kříži trest, nýbrž velkou milost. Mohla říci se svatým Pavlem: mně daleko budiž chlubit se, leč v kříži Pána našeho Ježíše Krista, jímž byl pro mne ukřižován svět a já světu.“

Díváme se tedy na kříž. Na trpícího člověka. Bohočlověka. Abychom se dočkali tajemství smírné oběti. Smír. Smírná oběť. Abychom se neztratili v pouze abstraktním uvažování, samo nebe a pravá katolická tradice nás učí přejít od myšlenek k uctívání nejen kříže, nejen umučeného těla Kristova, ale přímo k bolestnému, obětujícímu se Ježíšovu srdci, nerozlučně spojenému se sedmiboletným srdcem Panny a Matky Boží Marie. V litanii k nejsvětějšímu srdci Ježíšovu se modlíme: „Srdce Ježíšovo, smírná oběť za naše hříchy, smiluj se nad námi.“ A tak první závěr této úvahy zní: smírná oběť, to je nejsvětější Srdce Ježíšovo.

Srdce Ježíšovo, srdce plné lásky

Otázka: zasvěcujeme se, alespoň každý první pátek, nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu? Při tomto úkonu zasvěcení se modlíme: „Dnes každý z nás se dobrovolně zasvě-

anonym: Kristus s trnovou korunou (Ecce Homo) (cca 1500)

čuje tvému nejsvětějšímu Srdci.“ Tedy je v tom odhodlání stávat se v Kristu obětí smíru. A v té modlitbě, kterou máme v kancionálu, připojujeme i důvody nutnosti smírné oběti. Zaprvé: konání smíru za ty, kdo tě dosud nepoznali, tvými příkázáními pohrdli a odmítli tě. Není to individualistická zbožnost, že? „Za ty, kdo tě dosud nepoznali, tvými příkázáními pohrdli a odmítli tě.“ A k tomu je připojena prosba o přitáhnutí na Srdce Ježíšovo: „Až budu vyvýšen ze země, všechny potáhnu k sobě.“ Srdce Ježíšovo, srdce plné lásky.

Ježíšovo srdce je králem a středem všech srdcí. Tedy věrných i nevěrných. A druhý důvod: za ty, které od tebe oddělily mylné názory a rozkol. Od Krista a jeho srdce oddělují také mylné názory a rozkol. A prosba o dobra k tomu přináležející, aby byla odstraněna tato škoda: prosíme o uvedení do bezpečí pravdy a jednoty víry, která je pouze v bezpečí pravdy. Takže druhý takový závěr: ohnisko, zdroj, smysl a cíl veškerého křesťanství a pravého náboženství je nejsvětější Srdce Ježíšovo.

Poznali a uvěřili

Nic nám nemůže zřetelněji a čitelněji uká-

zat lásku Boží a upamatovat nás na ni než srdce. Tedy nejsvětější Srdce Ježíšovo. Bůh je láska. Bůh je osobní milující bytost. Bůh má srdce plné dobroty a lásky. Láska se projevuje skutky, činem, a proto je logické, že Bůh se stává člověkem, vtěluje se: „Slovem se stalo tělem a přebývalo mezi námi,“ aby s konečnou platností nabídl, obětoval své srdce jako smírnou oběť za nás hříšníky. Modlíme se: „Srdce Ježíšovo, smírná oběť za naše hříchy, smiluj se nad námi.“

A svatý Jan, miláček Páně, nám připomene ve svém dopise: „My jsme poznali lásku, jakou má Bůh k nám, a uvěřili jsme v ni.“ Jsou tam dva kroky: poznali jsme Boží lásku. Jak? Podle myšlení tohoto apoštola lásky ne tím, že my jsme milovali Boha, ale že on si zamiloval nás a dal svého jediného Syna v oběť za naše hříchy. Tedy poznáváme Boha, jeho lásku k nám ve smírné oběti Kristově, v oběti nejsvětějšího srdce Ježíšova. Takže to je ten první krok: poznali jsme Boha, poznali jsme lásku Boží.

A druhý krok: uvěřili jsme v ni. Víra je ten skutek Boží, který Bůh žádá od člověka, jak píše apoštol Jan ve svém evangeliu. Víra je skutek Boží. Víra je dar a plod, účinek lásky. Lásky nejsvětějšího Srdce

¹ Anna Bohuslava Tomanová (8. listopadu 1907, Pastviny – 29. března 1957, Dubenec) je považována za jedinou českou stigmatičku. Od 13 let byla upoutána na lůžko. Její stigmata se pravidelně opakovala, obvykle první pátek v měsíci a na Velký pátek. Často se modlila růženec za své bližní, za národ a za kněze. Jejím posledním duchovním vůdcem byl Antonín Stríž. Byla členkou třetího řádu sv. Dominika.

Ježíšova, když se dotkne mého srdce. Dnes říkáme, že jsme se „setkali s Boží láskou“. Víra se netýká jen přirozeného uznání Boha v jeho absolutním prvenství, ale je především nadpřirozenou milostí a darem, kterým člověk vychází od sebe k Bohu a dává se, odevzdává. Obětuje se.

Svatost a svatost

V listě Židům čteme: „Bez víry se nelze líbit Pánu.“ Víra, která se projevuje láskou, umožňuje věřícímu žít s Bohem, žít nejen přirozený, ale i nadpřirozený život, a umožňuje Bohu, aby žil v něm. A jak Bůh žije v člověku, který věří? Tím, že ho navštěvuje – skrze víru a svátosti a učiní si u něj příbytek. Jak se říká v evangeliu: „přijďme k němu a učiníme si u něho příbytek“. Ale dříve než vejde, viz třetí kapitola knihy Zjevení: „Hle, stojím u dveří a klepu, kdo uslyší můj hlas a otevře, k tomu vejdu a budu s ním večeřet jako s přítelem.“ Stojím u dveří a klepu. Něco intimního a hlubokého. Tak přichází Bůh: kdo mi otevře? To je víra. „Věřím, věřím, pomoz mé nedověře, Pane, věřím, vírou otvírám, aby vstoupil Pán, jak přichází především ve svátosti.“ Takže víra otvírá dveře příbytku duše, dveře srdce člověka, aby vešel Bůh skrze svátost či svátostně anebo cílově skrze svatost. Být svatým, být cele Božím. To je náš cíl. Být svatým, aby vešel Bůh, aby žil ve mně a já v něm na věky věků. Ale nejdřív je to víra a svátost a cílově svatost.

Úkony víry

A zase od těchto víceméně abstraktních myšlenek musíme přejít ke konkrétní realizaci. A to jsou úkony víry, které mají svůj ryzí a nezaměnitelný výraz a způsob ve smírné oběti. V obětovaném Srdci, vtělené Lásce. Lásce vtělené v oběť. V oběť sebe sama. Tady můžeme připomenout začátek 15. kapitoly listu Římanům: „Pro Boží milosrdenství Vás, bratři, vybízím. Přinášíte sami sebe v oběť živou, svatou a Bohu milou, to at je vaše duchovní bohoslužba.“ A tato oběť, nezaměnitelný a pravý výraz křesťanského života, oběť Bohu, má své nejsrozumitelnější vyjádření v darování či obětování srdce. Hle, jak to zní v tom největším a prvním přikázání: Miluj Boha svého celým svým srdcem, duší, myslí svou a tak dál... celým svým srdcem mi-

lovat Boha to je přece obětovat srdce. Být v Kristu a jako nejsvětější srdce Kristovo smírnou obětí.

V knize Přísloví čteme výzvu: „Synu, dej mi své srdce.“ Tedy: staň se křesťanem, v Kristu, v nejsvětějším srdci Ježíšově, oběti, smírnou obětí. Nejsvětější srdce Ježíšovo, tak jak správně je a bývá znázorňováno, probodené, s trnovou korunou, s plameny, to je pravý obraz Božího milosrdenství. Tak se nám zjevil a daroval a tak se nám stále dává při mši svaté. Nejsvětější oběti.

A ještě poslední třetí oddíl: takový pokus ozřejmit, proč smírná oběť, proč smír. To slovo se málo užívá, je skoro zastaralé v křesťanských kuloárech. Odsouvané. Jako by to bylo něco starodávného. Přitom jde o jádro, podstatu. Proč smír? Proč nestačí „oběť“? Proč smírná oběť? Nebo ještě provokativnější řečeno: proč máme usmiřovat Boha, který nám přece odpustil hřích a podle 5. kapitoly druhého listu Korintánům se s námi smířil skrze jedinou oběť svého Syna.

Proč smír?

Vždyť je to přece prosté. Jestliže Kristus smír, smírná oběť, jak může křesťan být něco jiného než Kristus? Neprobíhá dnes náhodou pokus udělat křesťana jiného, než je Kristus? Křesťanský život vzdálit od pravého života Kristova? Od Kristovy smírné oběti? Jestliže Kristus se obětuje na smír a je to jasně řečeno, tak i křesťan, chce-li být následovníkem Krista, obětuje se na smír. Smiřuje, stává se obětí smíru. Tolik toužíme po míru, že? Neexistuje ale mír bez smíru. Jak je možné myslet si, že dosáhneme míru bez smírné oběti? Smíření s Bohem, mezi sebou, mezi národy.

Spiritualita smírného zadostiučinění

Mám dojem, že jsme byli podvedeni a ve falešné euforii nad spásou člověka Kristovou obětí a jednostranným zdůrazňováním, že jsou nám všechny hříchy odpuštěny pro Kristovo jméno, jsme podlehlí laciné představě Božího milosrdenství. Nechceme už vidět ukřižovaného, ale jen vzkříšeného Krista. Nechceme už setrvat s bolestnou Matkou u krvácejících ran a rozbitého, trním korunovaného Srdce trpícího Spasitele, ale příliš spěcháme

nazírat jen zář slávy, a tak zapomínáme na rány, které zasazujeme Kristu i Marii svými hříchy a tím ztrácíme vědomí hříchu. A chtěli bychom se setkávat se Vzkříšeným ve spiritualitě opouštějící a snad i zapírající kříž, ve spiritualitě bezbolestné, falešné, narkotizující, ba antikristovské. Chceme se vznášet do nebes na křídlech chval, aniž jsme se ponížovali pod tíhou vědomí vlastní hříšnosti. Nebo nekajícnosti. A tak proto se snažím hlásat, zde ve světle smírné oběti Aničky jako pravou, autentickou, křesťanskou spiritualitu, spiritualitu smírného zadostiučinění za hříchy a smírné oběti.

I apoštol zvolal, když psal Korintánům: „Rozhodl jsem se, že nechci mezi vámi znát nic než Ježíše Krista, a to toho ukřižovaného.“ A tak, drazí, nesmíme jen obdivovat heroické následování Krista, obětovaného Božího beránka u těch, kteří dosáhli vyšších stupňů svatosti, ale musíme i my sami, každý z nás se vydat stejnou cestou autentické svatosti v následování Krista, celého Krista, celého jeho života. Nebo jak se modlíme v rozjímání svatého růžence, v následování Kristova života, utrpení a vítězství, abychom se skutečně zachránili z tohoto zvráceného pokolení a neotročili hříchu, světu a ďáblu ve falešné zbožnosti. Je třeba skrze znovuoobnovenou spiritualitu smírné oběti přispívat k očistění našich chrámů a bohoslužeb od duchů falešné zbožnosti, pokrytectví a smilstva, od duchů světskosti a lidské sebestřednosti, sebeuctívání a narcismu, aby se navrátilo požehnání do našich rodin a farností.

A v neposlední řadě, jako Anička přinášet modlitby a oběti za posvěcení kněží, protože bez svatých kněží se nemůže znovu rozhořet plamen živé víry a svatosti v naší katolické církvi.

Fatima

A na závěr, úplně jednoduše: co, nebo kdo jsou smírné oběti? Budu citovat z knihy *Na svém těle* s podtitulem „Teologie na praxe spirituality smíru“, již vydaly sestry těšitelky v Rajhradě: „Smírné oběti jsou křesťané, kteří se z lásky k Bohu snaží podávat smírné zadostiučinění za urážky své doby a svou obětí přivádět co nejvíce zbloudilých duší k dobrému pastýři. Nemusí prosit o zvláštní kříž, nýbrž

mají být ochotni přijmout a na smír obětovat všechny zkoušky, které na ně Boží prozřetelnost sešle.“

Uprostřed tmy dějinného údobí, které stále prožíváme, nás důrazně upozornilo nebe na nutnost smírného odčiňování hříchů, aby nebylo zmarněno dílo Božího milosrdenství – dílo vykoupení, a to, víte kde: ve Fatimě. A už přípravná zjevení anděla míru fatimským dětem učí dokonalé modlitbě smíru, a tak si ji připomeňme: „Nejsvětější Trojice, Otče, Synu a Duchu, hluboce se ti klaním a obětují ti drahocenné tělo a krev, duši a božství

Pána Ježíše Krista přítomného ve všech svatostáncích světa na usmíření za urážky, rouhání a lhostejnosti, kterými je urážen. A pro nekonečné zásluhy jeho nejsvětějšího srdce a neposkvrněného srdce Mariina tě prosíme za obrácení ubohých hříšníků. Ó můj Bože, věřím v Tebe, klaním se Ti, doufám v Tebe a miluji tě a prosím za odpuštění pro ty, kdo v Tebe nevěří, Tobě se neklaní, v Tebe nedoufají a tebe nemilují. Ó můj Bože, věřím v tebe, klaním se Ti, doufám v Tebe a miluji Tě a prosím za odpuštění pro ty, kdo v Tebe nevěří, Tobě se neklaní, v Tebe nedoufají a Tebe nemilují.

Ó můj Bože, věřím v tebe, klaním se Ti, doufám v Tebe a miluji Tě a prosím za odpuštění pro ty, kdo v Tebe nevěří, Tobě se neklaní, v Tebe nedoufají a tebe nemilují.“

P. Jaromír Smejkal

P. Jaromír Smejkal
farář v Kurdějově

CO S DÝNĚMI

Jako důkaz, že církve je parta tmářů, fanatiků a celkově neosvícených lidí, se bere postoj některých jejích příslušníků k Halloweenu. Loni stačil jeden pan farář zaměstnat partu novinářů na týden dopředu, a to i zahraničních, když vyřezávané dýně v blízkosti kostela necitlivě rozkopali.

Nechme stranou, co kdo považuje za temnotu a jaký je náležitě osvícený postoj, a pojďme se blíže seznámit s knihou *Dýně útočí!* autorů Paola Gulisana, odborníka na dílo J. R. Tolkiena a C. S. Lewise, a irské antropoložky Brid O'Neillové, jež se profesně zabývá též irským folklorem. Jde o útlý, ale informačně hutný text, který přináší kulturní souvislosti Halloweenu, jež jsme se možná kdysi učili ve škole na hodinách angličtiny, a vkládá věci do náležitého kontextu.

Dovolme si delší citát:

„Slovo Halloween je jen zkomolenina anglického výrazu irské proveniencie *All Hallows' Eve* – předvečer všech svatých (viz též *Christmas Eve* – předvečer Božího hodů vánočního, tedy Štědrý den, pozn. red.). Halloween tedy má svůj zá-

klad v řádném katolickém svátku, kdy se nejprve připomínají zástupy vykoupených před Boží tváří a poté se v modlitbě vzpomíná na všechny zesnulé v Pánu. [...] Zdeformovaný název zastřel irské slovo *hallow* označující svatost. Jak je vůbec možné, že se z dávné křesťanské tradice vyklubala současná maškaráda v hororovém stylu?

Dnešní Halloween má kořeny v USA, kam si miliony irských emigrantů přivezli svou hlubokou úctu ke svatým i zvyk modliteb za zemřelé. Úcta ke svatým i k zemřelým však byla nepřijatelná pro převažující protestantskou a puritánskou kulturu severoamerického kontinentu. Sekulární verze oslav pak naprosto zastřela katolický význam slavnosti Všech svatých. Důraz se přenesl na morbidní prezentaci onoho světa pomocí duchů a strašidel, zombie [...], upírů živících se lidskou krví a zatracených duší [...]. Hrozivé pojetí posmrtného života či spíše záhrobí je tak parodováno pomocí strašidelných masek a zlomyslných kousků.“

Cíle tohoto článku jsou dva: jednak vás seznámit s touto knihou a jednak

vám dát radu, jak dětem vysvětlit, proč zrovna vy nechcete slavit onen radostný a veselý „svátek“ Halloween, jako to dělají děti u sousedů, a přitom ani jednou nevyslovit slovo ďábel (i když ani to nemusí být na škodu). Připomeňte jim tento fakt: Halloween neslavíme z úcty k milionům našich irských bratří ve víře, kteří museli snášet útlak a výsměch ze strany elitářské americké protestantské většiny. Velká většina z nich přitom přežila hladomor, který z dopuštění Ježího Nejdemokratičtějšího a Nejliberálnějšího Veličenstva Velké Británie postihl Irsko v letech 1845–1849. Hlady tehdy pomřelo na 1,5 milionu obyvatel a více než 2 miliony odešly ze země do Severní Ameriky. Šlo bezmála o třetinu veškerého irského obyvatelstva. Doplníte jim tak navíc školní učivo dějepisu o jednu opomíjenou „epizodu“ a ze zachráněných dýní si budete moct udělat třeba výživný krém nebo lahodný kompot nasladko.

Jan Šindelka
farní knihovník

GULISANO, Paolo a O'NEILL, Brid: *Dýně útočí!*: Halloween a historie jeho slavení

Poslední dobou už v polovině října zaplavují veřejný prostor vydlabané dýně. Kde se u nás oslavy Halloweenu vůbec vzaly a jaké jsou jejich duchovní kořeny? Autoři nám odhalují, že v dnešní podobě jde především o velký byznys s novopohanskými prvky, který se ve světě rozšířil díky několika kultovním filmům z produkce Hollywoodu. Jak napovídá už název, oslavy Halloweenu „nasedají“ na katolickou slavnost Všech svatých a Památku zesnulých (tzv. Dušiček), ačkoli je překrucují k nepoznání. Brož., 88 s., cena 189 Kč - nakladatelství a knihkupectví PAULÍNKY

SPÁSA DUŠE A VĚČNÝ ŽIVOT S BOHEM

Z jednoho dopisu pana faráře svým farníkům na nadcházející období blikajících dýní. Stojí za přečtení: „Ne, dýně není na vině. Jenže tento takřka symbol podzimní sklizně je využíván v tomto období roku už stovky let ve specifickém kulturně náboženském kontextu. Věřím, že někoho zajímá, co se může skrývat za nevinným ‚dýňováním‘ a ironicky zlehčováním symboly zla a smrti, a proto nabízím tradiční křesťanský pohled. Naši předkové byli před příchodem křesťanských misionářů pohané. To znamená, že uctívali duchy, ze kterých měli strach a pro duchovní slepotu jim přinášeli oběti, i lidské, aby si je usmiřovali, neboť věřili, že si je nakloní ke svému dobru. Světlo Kristovo přinesené křesťanskými misionáři však odkrylo, že jde o uctívání zlých duchů a duchů smrti, kteří mají jediný cíl: strhnout člověka do věčné smrti, tedy zatracení duše. Naopak Ježíš Kristus a jeho církev nabízí spásu duše a věčný život s Bohem, který proto obětoval svého Syna Ježíše Krista, aby nás spasil od hříchu a abychom poznali pravého Boha a mohli Ho v pravdě uctívat, a tak spasit svou duši. Bohužel, pravé uctívání Boha a Pána Ježíše Krista v křesťanské euroamerické civilizaci v posledních staletích velmi upadá, a tak dostává stále větší šanci satan a satanismus, který svádí zanedbané a temné duše do svého zajetí, aby je strhl do pekelné propasti. Nemůže na člověka přímo, je duch a k lidské duši je možné se dostat jen přes tělo, takže musí hledat prostředky pro své zhoubné působení. A čím nevinnější se prostředek zdá, tím lépe skryje své temné záměry. Rozumějte mému varování, které není planým moralizováním, nebo ‚malováním čerta na zeď‘, ale voláním ‚otevřete oči‘, podívejte se, tady je past, vyhněte se jí!“ (Autor varování je P. Jaromír Smejkal.)

Foto: Maria Svecova / Člověk a Vira

Podívejme se ke slovenským sousedům. Tam vznikl otevřený dopis adresovaný P. prof. PhDr. Tomáši Halíkovi, Th.D., jehož autorem je slovenský politik Ján Kuffa. Ten v něm brání svého bratra, kněze a dobrodince zbloudilých duší P. Ing. Mgr. Mariána Kuffu, Dr.h.c. Dopis vznikl poté, co se P. Kuffa stal terčem útoku Mons. Halíka, při kterém zaznělo, že kněz Marián Kuffa představuje závažný problém a neváhal použít také svůj oblíbený termín „klerofašismus“. Ve zdvořilém znění otevřeného dopisu Mons. Halíkovi se mimo jiné píše: „Dňa 14. 11. 2018 počas generálnej audiencie Svätý Otec František odmietol ohováranie ako formu ‚terrorizmu‘ a varoval veriacich pred šírením klamstiev. Svätý Otec vtedy rozoberal prikázanie ‚nepreriekneš krivého svedectva proti bližnému svojmu‘. Varoval pritom veriacich pred ohováraním, ktoré ‚zabíja, pretože jazyk zabíja ako nôž. Nezabúdajte, ohovárať znamená zabíjať,‘ opakoval pápež. Presne takejto formy verbálneho terorizmu, o ktorom hovoril sv. Otec Fran-

tišek, ste sa dopustili aj Vy, pán farár Halík 29. 5. 2024, kde ste si len tak vymysleli, že môj brat kňaz Marián Kuffa je vraj podľa Vás dedičstvom ‚slovenského katolíckeho fašizmu‘. A vraj je pre Vás to, čo je pre slovenský katolicizmus strašne nebezpečné a čo je potrebné radikálne odmietnuť. [...] Tento Váš bezprecedentne surový verbálny útok na môjho brata nebol však ani zďaleka ojedinelý a náhodný. Vy sa tých surových verbálnych útokov voči môjmu bratovi dopúšťate vedome, pravidelne a systematicky už viac rokov. [...] Vy, pán farár Halík, ako občan Českej republiky, sa sústavne hrubo miešate aj do našich slovenských vnútorných politických záležitostí a nerešpektujete výsledky riadnych demokratických volieb na Slovensku. Otvorene podporujete extrémny progresívny liberalizmus [...]. Pohrdavo sa vyjadrujete aj o Konferencii biskupov Slovenska.“

Tak pro dnešek by to stačilo, že?

–zd–